

**CRNA GORA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA**

PREDLOG OSNOVE

**ZA VOĐENJE PREGOVORA I ZAKLJUČIVANJE SPORAZUMA IZMEĐU
VLADE CRNE GORE I VLADE REPUBLIKE BUGARSKE O SARADNJI U
SLUČAJU KATASTROFA**

Podgorica, jula 2019. godine

I USTAVNI OSNOV ZA ZAKLJUČIVANJE SPORAZUMA

Osnov za zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske sadržan je u odredbi člana 15 stav 1 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da Crna Gora na principima i pravilima međunarodnog prava, sarađuje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100 tačke 1 i 4 Ustava, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore.

II OCJENA STANJA MEĐUNARODNIH ODNOSA SA REPUBLIKOM BUGARSKOM

Republika Bugarska je među prvim državama priznala nezavisnost Crne Gore. Zvanično priznanje uslijedilo je 12. juna 2006. godine dok su diplomatski odnosi između dvije države uspostavljeni 2. avgusta 2006. godine. Dobri i sadržajni odnosi sa Republikom Bugarskom ogledaju se u intezivnim i brojnim bilateralnim susretima, koji se zasnivaju na načelima prijateljstva, razumijevanja i saradnje. Partnerstvo dvije države prisutno je na svim nivoima i predstavlja pozitivan primjer dobrosusjedske i prijateljske saradnje dvije države. S tim u vezi, u želji da unaprijeđuju prijateljske odnose i produbljuju bilateralne odnose saradnje naročito u oblasti prevencije, pripremljenosti, reagovanja, kao i u fazama opravka od katastrofa i drugih vanrednih situacija, a sa ciljem da doprinesu zaštiti građana, životne sredine i društvenom i ekonomskom razvoju, kao i ukupnoj stabilnosti država i njihovih građana Crna Gora i Republika Bugarska su iskazale zainteresovanost da na prikladan način, u obostranom interesu, zaključe sporazum u oblasti sprječavanja katastrofa i ublažavanja posljedica.

III RAZLOZI ZA ZAKLJUČIVANJE SPORAZUMA

Imajući u vidu da je Crna Gora posvećena da u skladu sa nacionalnim i međunarodnim pravom štiti građane, materijalna i kulturna dobra i životnu sredinu od prirodnih i drugih katastrofa, opravdane su sve međudržavne aktivnosti kojima se stvaraju formalni preduslovi za međusobnu saradnju država u sprječavanju nastanka, smanjenja ili ublažavanja posljedica prirodnih i drugih katastrofa. Zaključivanje Sporazuma ima za cilj da se uspostavi opšti okvir saradnje u oblasti prevencije, pripremljenosti i reagovanja na katastrofe, kao i uslova i procedura za pružanje dobrovoljne pomoći između država Crne Gore i Republike Bugarske u slučaju katastrofa na teritoriji bilo koje od njih. Sporazumom se izražava spremnost Crne Gore i Republike Bugarske da brzo pruže uzajamnu pomoć, za kojom se ukaže potreba. Sporazumom se predviđa da se države potpisnice stavljaju u ravnopravan položaj, kao i sve aktivnosti i mjere koje države preduzimaju, jer ih vrše na isti način i pod istim uslovima. Sporazumom se izražava potreba država potpisnica za blagovremenim i efikasnim rješenjima pitanja vezanih za katastrofe i druge vanredne situacije kroz međunarodnu saradnju, kao i značaj koordinacije zajedničkih napora obje države u ovoj oblasti.

IV OSNOVNA PITANJA O KOJIMA ĆE SE VODITI PREGOVORI, ODNOSNO BITNI ELEMENTI KOJE SPORAZUM TREBA DA SADRŽI

Sporazumom se uređuju pitanja:

- uspostavljanja opšteg okvira saradnje i uzajamne pomoći u prevenciji, pripremljenosti, reagovanju i u fazama oporavka od katastrofa i drugih vanrednih situacija kada države potpisnice nijesu u mogućnosti da u potpunosti upravljaju posljedicama oslanjajući se na sopstvene izvore,

- uspostavljanja uslova i procedura uzajamne pomoći između država potpisnica u slučaju katastrofa u okviru državne teritorije bilo koje od država.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA IZVRŠENJE SPORAZUMA

Za sprovođenje navedenog Sporazuma nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore za 2019. godinu.

VI STAVOVI I MIŠLJENJA O OPRAVDANOSTI ZAKLJUČIVANJA SPORAZUMA

Radi prikupljanja stavova i mišljenja od zainteresovanih organa, tekst Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o saradnji u slučaju katastrofa dostavljen je: Ministarstvu vanjskih poslova, Ministarstvu saobraćaja i pomorstva i Upravi carina.

VII POTREBA USAGLAŠAVANJA PROPISA

Ukazujemo da se zaključivanjem navedenog sporazuma ne stvara obaveza donošenja novih ili izmjenu važećih propisa.

VIII PREDLOG SASTAVA DELEGACIJE

Ministarstvo unutrašnjih poslova će voditi pregovore za zaključivanje Sporazuma, diplomatskim putem, posredstvom Ministarstva vanjskih poslova.

Prilog: tekst Sporazuma

SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE

I
VLADE REPUBLIKE BUGARSKE
O
SARADNJI U SLUČAJU KATASTROFA

Vlada Crne Gore i Vlada Republike Bugarske, u daljem tekstu „Strane“;

S obzirom na sve izraženiji prekogranični karakter prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem, potrebu za blagovremenim i efikasnim rješavanjem pitanja vezanih za katastrofe i druge vanredne situacije kroz međunarodnu saradnju i značaj koordinacije zajedničkih napora obje države u ovoj oblasti;

Prepoznajući napore Ujedinjenih nacija u oblasti sprječavanja katastrofa i ublažavanja posljedica, kao i glavnih međunarodnih dokumenata usvojenih u ovom domenu;

Podržavajući napore Organizacije Sjevernoatlantskog pakta u oblasti pružanja pomoći u slučaju katastrofa;

Uzimajući u obzir Mehanizam Unije za civilnu zaštitu i njen doprinos razvoju kapaciteta za brzu i efikasnu reakciju, koristeći module za civilnu zaštitu;

Naglašavajući da se posljednjih godina povećava učestalost i ozbiljnost prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem;

Posvećeni podsticanju i razvijanju saradnje u slučaju katastrofa između dvije Strane u skladu sa njihovim nacionalnim zakonodavstvom;

Sporazumjele su se o sljedećem:

Član 1

Predmet

Ovim sporazumom se uspostavlja opšti okvir saradnje u oblasti prevencije, pripremljenosti i reagovanja na katastrofe, kao i uslovi i procedure za pružanje dobrovoljne pomoći između Strana u slučaju katastrofa na teritoriji bilo koje od njih.

Član 2

Značenje izraza

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći izrazi:

„**Katastrofa**“ označava: događaj ili niz događaja koji su nastali kao rezultat prirodnih pojava, incidenata, nesreća ili drugih vanrednih okolnosti, koje utiču ili ugrožavaju život ili zdravlje stanovništva, imovine ili životne sredine u obimu koji zahtjeva preduzimanje mjera ili angažovanje specijalnih snaga i korišćenje specijalnih resursa;

„**Strana koja traži pomoć**“ označava: Stranu čiji nadležni organ podnosi drugoj Strani zahtjev za pomoć;

„**Strana koja pruža pomoć**“ označava: Stranu čiji nadležni organ pruža pomoć Strani koja je podnijela zahtjev;

„**Tim za pružanje pomoći**“ označava: adekvatno obučeni i opremljeni ne-vojni tim određen od Strane koja pruža pomoć za pružanje pomoći;

„**Oprema**“ označava: materijale potrebne za pružanje pomoći, tehnička i transportna sredstva, lijekove i medicinsku opremu i individualnu opremu članova tima za pružanje pomoći i/ili eksperata;

„**Humanitarna pomoć**“ označava: materijalna sredstva besplatno dodijeljena i isporuku oslobođenu plaćanja poreza i carina, za stanovništvo pogođeno katastrofom Strane koja traži pomoć;

„**Ekspert**“ označava: specijalistu u oblasti upravljanja katastrofama, sa odgovarajućom opremom i humanitarnom pomoći, koji se šalje da pruži pomoć Strani koja traži pomoć;

„**Pomoć u slučaju katastrofe**“ označava: bilo koju akciju preduzetu u slučaju katastrofe ili sa ciljem spašavanja života, zaštite imovine ili isporuke humanitarne pomoći, namijenjene za kontrolu neposrednih efekata katastrofe;

„**Nadležni organ**“ označava: organ koji je odredila svaka Strana da upravlja i koordinira aktivnostima shodno ovom Sporazumu, određeno u članu 3, stav 2;

„**Država tranzita**“ označava: državu jedne od Strana, preko čije teritorije prolaze timovi za pružanje pomoći ili koji u cilju pružanja pomoći trećoj zemlji vrše transport materijala ili opreme za pružanje pomoći.

Član 3

Nadležni organi i kontakt tačke

- (1) U svrhu ovog Sporazuma, Strane sarađuju direktno u okviru svojih nadležnosti u skladu sa njihovim nacionalnim zakonodavstvom.
- (2) Nadležni organi na osnovu ovog Sporazuma su:
 - za **Vladu Crne Gore**: Ministarstvo unutrašnjih poslova, Direktorat za vanredne situacije;
 - za **Vladu Republike Bugarske**: Ministarstvo unutrašnjih poslova, Generalni direktorat za zaštitu od požara i civilnu zaštitu.
- (3) U toku sprovođenja ovog Sporazuma, nadležni organi Strana navedeni u stavu 2 ovog člana su ovlašćeni da odmah stupe u neposredan kontakt.
- (4) Strane ovog Sporazuma određuju jednu ili više kontakt tačaka za potrebe obavještanja i razmjene informacija u slučaju katastrofe. Nadležni organi će osigurati neprekidno funkcionisanje kontakt tačaka.

- (5) Strane u pisanom obliku obavještavaju jedna drugu o svim promjenama nadležnih organa i kontakt tačaka.

Član 4

Oblici saradnje

- (1) U okviru ovog Sporazuma i u skladu sa njihovim nacionalnim zakonodavstvom, Strane sarađuju na osnovu jednakosti, reciprociteta i uzajamne koristi putem:
- a) Pružanja dobrovoljne pomoći i pružanja informacija na zahtjev u slučaju katastrofe ili prijetnje od pojave katastrofe;
 - b) Razmjene informacija, tehničke i pravne dokumentacije, metodološke i druge literature, video i foto materijala vezanog za sprječavanje katastrofa, pripremljenost i odgovor na njih;
 - c) Snadbijevanja opremom timova za pružanje pomoći;
 - d) Organizovanja i održavanja zajedničkih ekspertskih sastanaka, radionica, konferencija i vježbi;
 - e) Razmjene iskustva i dobrih praksi;
 - f) Organizovanja razmjene i obuke eksperata, uključujući razmjenu predavača i trenera iz odgovarajućih centara za obuku i institucija, na zahtjev svake od Strana;
 - g) Zajedničkog planiranja, razvoja i realizacije projekata i istraživačkih radova u oblasti sprječavanja katastrofa, pripremljenosti i odgovora na njih.
- (2) Saglasno sa članom 3, stav 2 ovog Sporazuma, nadležni organi Strana, mogu utvrditi i druge oblike saradnje i mogu formirati radne grupe u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.
- (3) Strane međusobno pružaju pomoć u slučaju katastrofe u okviru svojih kapaciteta.
- (4) Troškove razmjene eksperata pokriva Strana pošiljalac, ukoliko se Strane ne dogovore drugačije.
- (5) Razmjena opreme, materijala, drugih zaliha i usluga neophodnih za postizanje ciljeva i sprovođenje programa u vezi kojih je postignut dogovor, sprovode se u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Strana.

Član 5

Postupak za pružanje dobrovoljne pomoći

- (1) Pomoć se može obezbijediti angažovanjem timova za pružanje pomoći i / ili eksperata, kao i obezbjeđivanjem humanitarne pomoći za potrebe pogođenog stanovništva.
- (2) Zahtjev za pomoć se podnosi usmeno ili pismeno na službenom jeziku Strane koja traži pomoć. Usmeni zahtjev mora biti potvrđen pismeno. Zahtjev za pomoć obavezno sadrži:
- a) Tip, obim, lokaciju, vrijeme i trenutni status katastrofe u državi Strane koja traži pomoć;
 - b) Informaciju o preduzetim i planiranim radnjama za suočavanje sa katastrofom;
 - c) Vrstu i prioritet tražene pomoći u smislu timova za pružanje pomoći i/ili eksperata, opreme, kao i humanitarne pomoći.

- (3) Strana koja pruža pomoć šalje odgovor na zahtjev za pomoć Strani koja traži pomoć. Odgovor sadrži informaciju o tipu i obimu pomoći koju Strana koja pruža pomoć može da stavi na raspolaganje Strani koja traži pomoć. .
- (4) Strana koja traži pomoć će obavijestiti Stranu koja pruža pomoć da li će i u kom obimu prihvatiti ponuđenu pomoć iz stava 3 ovog Sporazuma.
- (5) Strana koja pruža pomoć može na sopstvenu inicijativu obavijestiti Stranu koja traži pomoć o svojim spasilačkim snagama i sredstvima koje može staviti na raspolaganje Strani koja traži pomoć, kao i o načinima i mogućnostima pružanja pomoći.
- (6) Strana koja traži pomoć će obavijestiti Stranu koja pruža pomoć da li prihvata ponuđenu pomoć iz stava 5.
- (7) Pomoć će biti obezbijedena u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom država Strana.

Član 6

Procedure prelaska granice i pravila za boravak timova za pružanje pomoći i/ili eksperata

- (1) Strana koja traži pomoć preduzima sve neophodne mjere za olakšavanje prelaska granice timova za pružanje pomoći i/ili eksperata Strane koja pruža pomoć.
- (2) Vođa tima za pružanje pomoći daje na uvid graničnim i carinskim službenicima Strane koja traži pomoć sljedeća dokumenta na službenom jeziku Strane koja pruža pomoć, ovjerene od strane nadležnog organa Strane koja pruža pomoć:
 - a) Dokument koji je popunjen u standardnom obrascu odobrenom od strane nadležnih organa Strana, navodeći ovlašćenja timova za pružanje pomoći i/ili eksperata i svrhu njihovog dolaska na teritoriju Strane koja traži pomoć;
 - b) Spisak članova timova za pružanje pomoći i/ili eksperata i spisak opreme i vozila;
 - c) Spisak humanitarne pomoći.
- (3) Vozači daju na uvid vozačke dozvole za odgovarajuća motorna vozila i potvrde o registraciji.
- (4) Postupak za prelazak državne granice Strane koja traži pomoć od strane timova za pružanje pomoći sa spasilačkim psima i njihov boravak na državnoj teritoriji navedene Strane određuje se u skladu sa pravilima karantina navedene Strane.
- (5) Članovi tima za pružanje pomoći mogu nositi uniforme u državi Strane koja traži pomoć. Tim za pružanje pomoći Strane koja pruža pomoć ima ovlašćenje da koristi svoje prepoznatljive oznake na vozilima na teritoriji Strane koja traži pomoć.
- (6) Postupak prelaska granice, u skladu sa uslovima utvrđenim ovim članom, primjenjuje se i kada je jedna od Strana tranzitna država u odnosu na treću zemlju koja traži pomoć u slučaju katastrofe. Nadležni organi iz člana 3 stava 2 ovog Sporazuma blagovremeno obavještavaju jedna drugu o potrebi tranzitnog prolaza radi pružanja pomoći trećoj državi i koordiniraju procedure tranzita opreme i humanitarne pomoći.

Član 7

Prelazak opreme i humanitarne pomoći preko granice

- (1) Strane omogućavaju olakšanu proceduru prevoza opreme i humanitarne pomoći prilikom prelaska granice.
- (2) Članovi tima za spašavanje i/ili eksperti koji su poslani da pruže pomoć ne smiju nositi oružje i municiju na teritoriji Strane koja traži pomoć.
- (3) Na osnovu reciprociteta, Strane se slažu da se oprema koristiti privremeno i besplatno na teritoriji Strane koja traži pomoć.
- (4) Ograničenja ili zabrane koji se primjenjuju na prelazak robe preko granice ne primjenjuju se na opremu i humanitarnu pomoć shodno ovom Sporazumu, ne dovodeći u pitanje važeće EU i/ili međunarodne propise. Strana koja traži pomoć mora vratiti opremu, osim ako pomenuta oprema nije uništena tokom upotrebe. Sva oprema, ostavljena kao humanitarna pomoć mora biti detaljno opisana u Protokolu koji je pripremio vođa tima za pružanje pomoći, navodeći vrstu, količinu i lokaciju, a koji ovjerava nadležni organ Strane koja traži pomoć, shodno članu 3 stav 2 ovog Sporazuma. Navedeni organi su u obavezi da obavijeste nadležne carinske službe, time što se Protokol da na uvid službenicima carinske kontrole, nakon završetka misije, u skladu sa važećim zakonodavstvom Strane koja traži pomoć.
- (5) Odredbe iz prethodnog stava primjenjuju se i na uvoz lijekova koji sadrže narkotike i psihotropne supstance u zemlju Strane koja traži pomoć i na prevoz neiskorišćenih količina u zemlju Strane koja pruža pomoć. Svako takvo kretanje robe se ne tretira kao uvoz i izvoz sa stanovišta međunarodnih Sporazuma o lijekovima koji sadrže narkotike i psihotropne supstance. Navedeni lijekovi se mogu uvoziti isključivo u količinama potrebnim za medicinsku njegu i može ih koristiti isključivo kvalifikovano medicinsko osoblje u skladu sa zakonodavstvom Strane koja traži pomoć. U tom slučaju vođa tima za pružanje pomoći službenicima granične policije dostavlja deklaraciju o nomenklaturi i količinama lijekova koji sadrže narkotike i psihotropne supstance. Jasno vidljiva naljepnica sa naznakom „sadrži narkotike“ lijepi se na pakete koji sadrže navedene lijekove. Vođa tima za pružanje pomoći priprema Protokol za sve neiskorišćene količine, koji ovjerava nadležni organ Strane koja traži pomoć shodno članu 3 stav 2 ovog Sporazuma i koji se daje na uvid službenicima carinske kontrole nakon završetka misije, u skladu sa važećim zakonodavstvom Strane koja traži pomoć.
- (6) Strana koja traži pomoć može kontrolisati upotrebu i skladištenje pomenutih lijekova, opreme i humanitarne pomoći.

Član 8

Korišćenje vazduhoplova

- (1) Vazduhoplovi se mogu koristiti za brz transport timova za pružanje pomoći u skladu sa članom 5, stav 4 ovog Sporazuma, kao i za obezbjeđivanje pomoći u slučaju katastrofa shodno ovom Sporazumu.
- (2) Letovi vazduhoplova izvide se u skladu sa odredbama Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO) i nacionalnim zakonodavstvom Strana.
- (3) Vazduhoplovi iz stava 1 ovog člana mogu prelijetati teritoriju druge Strane, kao i slijetati i polijetati van međunarodnih aerodroma i registrovanih pisti, na mjestima koja su odredili nadležni organi iz člana 3 stav 2 ovog Sporazuma, u skladu sa pravilima izvođenja leta za svaki pojedinačni slučaj, u skladu sa zakonskim okvirom Crne Gore i Republike Bugarske.

- (4) Organi za sigurnost i bezbjednost u vazduhoplovstvu obiju Strana odmah se obaviještavaju o korištenju vazduhoplova tokom operacija spašavanja, pružajući tačne podatke o tipu i registracionom broju vazduhoplova, posadi, teretu, vremenu odlaska i traženoj ruti i mjestu slijetanja.
- (5) Član 6 ovog Sporazuma primjenjuje se na posadu vazduhoplova i na članove tima za pružanje pomoći koji su se njime prevozili.
- (6) Član 7 ovog Sporazuma primjenjuje se na vazduhoplov, opremu i humanitarnu pomoć koja se prevozi na taj način.
- (7) Graničnu i carinsku kontrolu vazduhoplova vrše službenici granične i carinske kontrole Strane koja traži pomoć na mjestu slijetanja vazduhoplova iz stava 1 ovog člana.
- (8) Upotreba vojnog vazduhoplova podliježe izričitoj pismenoj saglasnosti Strane koja traži pomoć.

Član 9

Koordinacija i upravljanje operacijama za pružanje pomoći u slučaju katastrofe

- (1) Koordinacija i upravljanje operacijama za pružanje pomoći u slučaju katastrofe su u nadležnosti nadležnog organa Strane koja traži pomoć.
- (2) Nadležni organ Strane koja traži pomoć obavještava vođe timova za pružanje pomoći i/ili eksperte o razvoju situacije u oblasti katastrofe i na mjestima koja su određena za aktivnost i obezbjeđuje, gdje je neophodno, sredstva komunikacije sa operativnim štabom.
- (3) Timovi za pružanje pomoći i/ili eksperti, kao i njihova oprema, moraju biti osposobljeni za nezavisan i samostalan rad u roku od 24 sata nakon njihovog dolaska u područje katastrofe.

Član 10

Troškovi operacija za pružanje pomoći u slučaju katastrofe

- (1) Strana koja pruža pomoć nema pravo na nadoknadu od Strane koja traži pomoć za troškova nastalih prilikom pružanja pomoći. Ovo se takođe primjenjuje i na sve troškove nastale usljed upotrebe, oštećenja ili gubitka opreme, osim ako je šteta ili gubitak opreme nastao isključivo krivicom službenika ili građana Strane koja traži pomoć.
- (2) Stav 1 ovog člana se ne primjenjuje ukoliko se troškovi za pomoć refundiraju u cjelini ili djelimično. Strana koja pruža pomoć ima prioritet na nadoknadu navedenih troškova.
- (3) Strana koja traži pomoć snosi troškove operacija spašavanja koje su na njen zahtjev izvršila fizička ili pravna lica, što je omogućeno posredstvom Strane koja pruža pomoć.
- (4) Strana koja traži pomoć obezbjeđuje sigurnu i besplatnu medicinsku pomoć timovima za pružanje pomoći i/ili ekspertima koje je uputila Strane koja pruža pomoć, kao i logističku podršku za vrijeme njihove misije.
- (5) Motorna vozila korišćena za pružanje pomoći oslobađaju se putnih i drugih troškova.

Član 11

Nadoknada štete

- (1) Strane se odriču bilo kakvih potraživanja za nadoknadu štete izazvane od strane člana tima za pružanje pomoći prilikom vršenja zadatka koji se odnosi na sprovođenje ovog Sporazuma, kao i potraživanja za nadoknadu štete nastale usljed povreda ili smrti člana tima za pružanje pomoći tokom vršenja svoje dužnosti.
- (2) Ukoliko bilo koji član tima za pružanje pomoći i/ili ekspert Strane koja pruža pomoć prouzrokuje štetu trećoj strani na teritoriji Strane koja traži pomoć tokom sprovođenja aktivnosti shodno ovom Sporazumu, pomenutu štetu nadoknađuje Strana koja traži pomoć u skladu sa svojim zakonodavstvom, na isti način kao da je takva šteta prouzrokovana od strane građana pomenute Strane tokom vršenja svojih službenih dužnosti.
- (3) Bilo koja šteta koju je prouzrokovao bilo koji član tima za pružanje pomoći i/ili ekspert namjerno ili grubom nemarnošću nadoknađuje Strana koja pruža pomoć, pod uslovom da je činjenica o zlonamjernoj šteti dokazana na sudu države Strane koja traži pomoć.
- (4) Strane, u skladu sa članom 3 ovog Sporazuma i svojim zakonodavstvom, stupaju u interakciju, kako bi olakšale rješavanje svih zahtjeva za nadoknadu štete. Strane razmjenjuju sve dostupne informacije o svim slučajevima štete u skladu sa ovim članom. Odredbe ovog člana primjenjuju se i ako je jedna od Strana tranzitna zemlja.

Član 12

Komunikacija tokom operacija za pružanje pomoći u slučaju katastrofe

Nadležni organi iz člana 3 stav 2 ovog Sporazuma osiguravaju sve potrebne mjere za uspostavljanje pouzdane komunikacije za potrebe timova za pružanje pomoći i/ili eksperata na mjestu operacija za pružanje pomoći u slučaju katastrofe.

Član 13

Završetak operacija za pružanje pomoći u slučaju katastrofe

Timovi za pružanje pomoći i/ili eksperti završavaju svoje aktivnosti odmah po pismenom zahtjevu nadležnog organa Strane koja traži pomoć shodno članu 3 stav 2 ovog Sporazuma.

Član 14

Rješavanje sporova

Svi sporovi nastali prilikom tumačenja ili primjene ovog Sporazuma rješavaju se međusobnom konsultacijom Strana.

Član 15

Ostali međunarodni ugovori

Ovaj Sporazum ne utiče na prava i obaveze Strana koje proizilaze iz bilo kojih drugih međunarodnih ugovora i sporazuma koji su sa njima zaključeni.

Član 16

Završne odredbe

- (1) Ovaj Sporazum stupa na snagu danom prijema posljednjeg obavještenja, diplomatskim kanalima, kojim Strane obavještavaju jedna drugu o završetku svojih unutrašnjih pravnih procedura.
- (2) Ovaj Sporazum se može izmijeniti i dopuniti uz obostranu saglasnost Strana, potpisivanjem posebnog Protokola. Protokol je sastavni dio ovog Sporazuma i stupa na snagu u skladu sa procedurom određenom za stupanje na snagu Sporazuma.
- (3) Ovaj Sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka Strana može otkazati Sporazum pismenim putem diplomatskim kanalima. U tom slučaju, Sporazum prestaje da važi šest mjeseci od dana kada jedna od Strana dobije relevantno obavještenje o odluci o njegovom raskidu.

Potpisan u Podgorici, dana _____ u dvije originalne kopije, svaka na crnogorskom, bugarskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju neslaganja u tumačenju mjerodavan je tekst na engleskom.

Za Vladu Crne Gore

Za Vladu Republike Bugarske

Mevludin Nuhodžić

Mladen Marinov

Ministar unutrašnjih poslova

Ministar unutrašnjih poslova